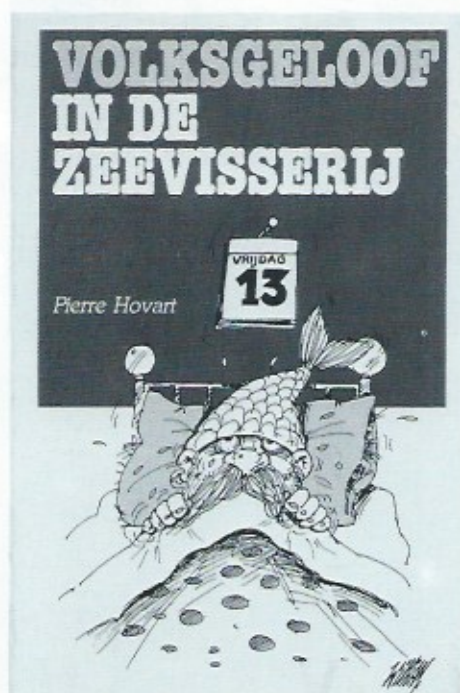

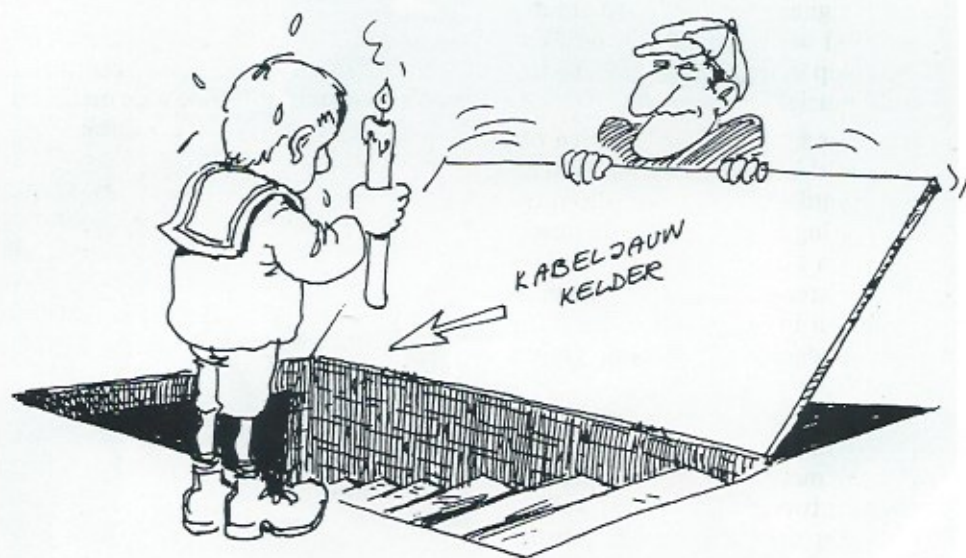
Volksgeloof in de zeevisserij

Er was in Oostende een zeer gelovige visser die de gewoonte had, met een brood onder de arm in de mast te klimmen als de visserij niet goed verliep. Eens boven stak hij met de nodige «godvers» het brood hemelwaarts en schreeuwde: «Als we ton van joen gein freet' en kriegien, pak dan dat van us!»

Een van de vele tientallen anecdotes, verzameld in het boek «Volksgeloof in de Zeevisserij». Auteur is Pierre Hovart, een loopbaan lang actief in de visserij; secretaris Bedrijfsraad voor de Visserij, directeur Rijkstation voor Zeevisserij, lid van nationale en internationale commissies

DE SCHEEPSJONGEN DEED ALTIJD ZIJN EERSTE COMMUNIE VOÛR ZIJN EERSTE IJSLAND-REIS. DE SCHRIK OM IN DE "KABELJAUKELDER" TE VERGAAN WAS DAAR NIET VREEMD AAN.

en organisaties in verband met zeevisserijonderzoek, auteur van heel wat wetenschappelijke werken over de zeevisserij. Iemand die dag in dag uit doende was met biologisch, technisch en technologisch onderzoek. Maar die daarnaast écht met de vissersbevolking meeleeft. Vandaar zijn stokpaardje: volksgeloof in de zeevisserij. Na talloze voordrachten heeft hij het resultaat van zijn opzoekingen en bevindingen gebundeld in een zeer verzorgd boek, prettig geïllustreerd door cartoonist William Lievens.

In vroegere tijden was de 'openbare' opinie gericht op 'geloven', en geloof of bijgeloof, of volksgeloof, liggen niet ver van elkaar. Komt daarbij dat het volksgeloof een vanzelfsprekend facet werd van het vissersleven: de visser had en heeft veel meer te strijden tegen het (nood) lot dan een gewone burger, hoe gevaarlijker het beroep, hoe meer bedreiging door het (nood)lot, hoe (bij)geloviger de mens werd of wordt. Hovart heeft het typisch visserij-geloof ondergebracht onder een viertal thema's: volksuitingen gegroeid uit tradities, voortekens, beroepsvolksgeloof, volksgeloof in verband met dieren. Zijn jarenlang contact met de vissers liet hem toe honderden notities te maken, die hij dan nog aanvulde met opzoekwerk in tientallen publicaties over de visserij.

Het boek is in geen geval een wetenschappelijke opsomming geworden, integendeel, bij het lezen van die volksgeloofvoorbeelden moet men erg vaak glimlachen, zo niet in bewondering staan voor de schalke vindingrijkheid van onze vissers. In onze inleiding hadden we het al over een godvruchtige visser, en dat waren ze blijkbaar allemaal: ze lieten de zolen van hun schoenen of klompen met nagels beslaan in de vorm van een kruis. Zo kregen ze vastere voet op het vaartuig... Daartegenover hadden de vissers angst voor nonnen. Een non ontmoeten betekende dat het schip 'bekocheld' (behekst) was, waardoor een toornige duivel de visser met stormen bestookte. Maar een groep van drie nonnen zien, was dan weer een gunstig voorteken. Al speelden niet alleen nonnen een rol. Aan wal een vrouw van lichte zeden ontmoeten was een aansporing om vlug de haven te verlaten, want de vangsten zouden rijk worden.

Om niet zeeziek te worden, werd een takje tijm of lavendel meegenomen, om op zee de landelijke geuren te kunnen opsnuiven. Een gezouten haring op de keel leggen was goed tegen keelpijn. Een levende kikvors in de mond was ook goed, die zoog de kwade vochten uit de keel. Om hem niet in te slikken, moesten wel de achterpoten worden vastgehouden. En een emmer of dweil over boord laten vallen, was een slecht voorteken: het zou dan 'kattjongen braken'.

Maar liefst ophouden met dit lukraak citeren: het zou de pret bederven het boekje te lezen, wat we allerminst wensen. Toch nog vermeldenswaardig: auteur Pierre Hovart draagt de totale opbrengst van zijn boek af aan het Koninklijk Werk Ibis. Vissers - ook zij die écht met hen meelevens - hebben een groot hart! - (H.M.)

(« Volksgeloof in de Zeevisserij » door Pierre Hovart. Illustraties William Lievens. Uitgeverij Marc Van de Wiele, Brugge. 100 blz. Prijs 495 fr.)

OOK VOOR NONNEN, MET ZWARTE KLEDIJ, HADDEN VISSERS ANGST. EEN NON ONTMOETEN, BETEKENDE DAT HET SCHIP "BEKOCHELD" (BEHEKST) WAS.